

**EGZAMIN MATURALNY
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015**

**JĘZYK NIEMIECKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA
(A1, A4, A6)**

Zadanie 1. (0–3)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.1. R Zdający oddziela fakty od opinii.	C
	1.2.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A
	1.3.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	B

Zadanie 2. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	2.2.		A
	2.3.		B
	2.4.		D

Zadanie 3. (0–5)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	3.2.		C
	3.3.		A
	3.4.		A
	3.5.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	A

Zadanie 4. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.		C
	4.3.		A
	4.4.		B

Zadanie 5. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	D
	5.2.		E
	5.3.		A
	5.4.		C

Zadanie 6. (0–5)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	6.2.	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	C
	6.3.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.4.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.5.	3.1. R Zdający oddziela fakty od opinii.	B

Zadanie 7. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	D
	7.2.		A
	7.3.		A
	7.4.		B

Zadanie 8. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>europäischen</i>
	8.2.		<i>feierte</i>
	8.3.		<i>Länge</i>
	8.4.		<i>automatisch</i>

Zadanie 9. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>wohnten wir in Ost-Berlin</i>
	9.2.		<i>sah ich stundenlang fern</i>
	9.3.		<i>macht mir keinen Spaß / bereitet mir kein Vergnügen</i>
	9.4.		<i>kontrollieren zu können / unter Kontrolle halten zu können</i>

Zadanie 10. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Coraz więcej osób rezygnuje z samodzielnego przygotowywania posiłków i spożywa je poza domem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego zjawiska, odnosząc się do:
  - jakości spożywanych posiłków
  - wygody.

2. Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu ze znanym sportowcem, który w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na lawinowo rosnącą liczbę uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego. Napisz **artykuł** do gazety, w którym:
  - zrelacjonujesz przebieg tego spotkania
  - przedstawisz swoją opinię dotyczącą problemu poruszonego przez gościa.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...] pisemnie.

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.2.R. *Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Zgodność z poleceniem (Elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z Tabelą A.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztapowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Opisy w Tabeli A będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu maturalnego.

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z Tabelą B.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach	
	L	wstępu, rozwinięcia i zakończenia	
3. segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–7	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–5	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–3	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–1	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania wypowiedzi pisemnych zaproponowanych w przykładowym arkuszu

ROZPRAWKA to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki może wyrazić aprobatę lub dezaprobatę wobec rozważanego zagadnienia, może również przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę
- charakteryzuje się stylem formalnym.

- Temat rozprawki wymaga omówienia problemu rosnącej liczby osób rezygnujących z samodzielnego przygotowywania posiłków i spożywających je poza domem. Zdający powinien przedstawić własną opinię na ten temat, omawiając dwa aspekty wskazane w poleceniu: (1) jakość spożywanych posiłków i (2) wygodę. Te dwa aspekty nie muszą pojawić się w tezie/we wstępie, ale muszą być szczegółowo omówione w rozwinięciu pracy.
- Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz więcej ludzi stołuje się poza domem, nie jest tezą.
- Teza musi zawierać opinię zdającego i zapowiadać strukturę rozprawki. Na przykład: ; *Moim zdaniem takie postępowanie jest sensowne... ..*; *Uważam, że to zły pomysł, żeby...*; *Widzę plusy i minusy tego rozwiązania...*; *Z punktu widzenia... to dobry pomysł, ale jeśli popatrzymy na... to zobaczymy, że wszystko zależy od...* .
- Jeśli teza jest pytaniem, to traktujemy ją jako odbiegającą od tematu, ponieważ nie zapowiada struktury rozprawki. Następnie zgodnie z kryteriami oceniamy jej zgodność z treścią (rozwinięciem) pracy zdającego.
- Ważne, żeby zdający był konsekwentny w tym, co pisze w swojej pracy. Jeśli we wstępie uzna taki styl życia za dobry/zły, to argumenty przedstawione w rozwinięciu powinny wspierać tę tezę. Jeśli w pracy pojawiają się argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to zdający powinien uznać je za niezasadne. Należy zauważyć, że ten temat rozprawki nie wymaga od zdającego rozpatrywania argumentów za i przeciw, ale jest to jedna z możliwych opcji (np. *Uważam, że jadenie poza domem jest wygodne, ale posiłki są często gorsze niż domowe.*).
- Wstęp i podsumowanie są oceniane w odniesieniu do tematu oraz do treści wypowiedzi. Jest istotne, aby wyrażona we wstępie opinia oraz podsumowanie wypowiedzi były spójne z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu. Oceniając te elementy pracy należy najpierw przeanalizować rozwinięcie pracy; dopiero wówczas można stwierdzić, ile punktów należy przyznać zdającemu.
- Zakończenie powinno nawiązywać do treści zaprezentowanych w rozwinięciu. Zakończenia typu: *Myszę, że jest wiele wad i zalet takiego stylu życia*; *Uważam, że takie rozwiązanie to bardzo dobry/zły pomysł*. są uznawane za schematyczne/sztampowe.
- Jeśli zdający realizuje jeden z aspektów we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy traktujemy jako element rozwinięcia lub element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu oraz częścią wstępu/zakończenia.
- Fragmenty pracy, które są ściśle związane z główką tematu, np.
  - porównanie kosztów jedzenia w domu i w restauracjach
  - opis restauracjiale nie są związane z aspektami wskazanymi w poleceniu (jakość spożywanych posiłków oraz wygoda), nie są brane pod uwagę w ocenie pierwszego i drugiego elementu tematu. Fragmentów takich nie traktujemy jako odbiegające od tematu.
- Za fragmenty wypracowania odbiegające od tematu uznajemy na przykład:
  - fragmenty pracy luźno związane z główką tematu oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z aspektami (np. zalety jedzenia owoców i warzyw / zdrowego stylu życia; przepis na ulubione danie)
  - fragmenty pracy sprzeczne z tematem, lub jego częścią (np. argumenty związane z jedzeniem gotowych dań w domu).

W **ARTYKULE PUBLICYSTYCZNYM** zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
  - zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
  - może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście.
- Temat artykułu wymaga (1) opisanie przebiegu spotkania ze sportowcem i (2) wyrażenia opinii dotyczącej problemu poruszonego przez gościa (rosnąca liczba uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego).
  - Wstęp ma wprowadzać ciekawie w temat; zachęcać czytelnika do przeczytania tekstu. Informacja o spotkaniu ze sportowcem nie musi pojawić się we wstępie.
  - Aby uznać pierwszy element tematu za zrealizowany, wymagamy opisanie przebiegu spotkania ze sportowcem.
  - Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest zaprezentowanie własnej opinii na temat poruszony przez sportowca tzn. lawinowo rosnącą liczbę uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego. (np. *Podzielam niepokój naszego gościa: unikanie lekcji wychowania fizycznego niesie za sobą nieodwracalne skutki dla zdrowia fizycznego i psychicznego młodych ludzi; Uważam, że lawinowo rosnąca liczba uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego powinna zaniepokoić wszystkich: szkołę, rodziców, a przede wszystkim młodych ludzi.*)
  - Jeśli z pracy zdającego nie wynika, że temat lawinowo rosnącej liczby uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego został poruszony przez sportowca na spotkaniu, to obniżamy ocenę jednego z elementów tematu (2→1, 1→0).
  - Jeśli zdający realizuje jeden z aspektów we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy traktujemy jako element rozwinięcia lub element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu oraz częścią wstępu/zakończenia.
  - Wstęp i podsumowanie są oceniane w odniesieniu do tematu oraz do treści wypowiedzi. Jest istotne, aby były spójne z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu. Oceniając te elementy pracy należy najpierw przeanalizować rozwinięcie pracy; dopiero wówczas można stwierdzić, ile punktów należy przyznać zdającemu.
  - Zakończenie powinno nawiązywać do treści zaprezentowanych w rozwinięciu. Zakończenia typu: *Liczę na gorącą dyskusję czytelników w tej sprawie; Zachęcam wszystkich, którzy się ze mną zgadzają, do przysyłania listów do redakcji.* są uznawane za schematyczne/sztampowe.
  - Fragmenty pracy, które są ściśle związane z główką tematu, na przykład:
    - przedstawienie przyczyn unikania lekcji wf
    - biografia sportowca,

ale nie są związane z aspektami wskazanymi w poleceniu, nie są brane pod uwagę w ocenie pierwszego i/lub drugiego elementu tematu. Fragmentów takich nie traktujemy jako odbiegające od tematu.

- Za fragmenty wypracowania odbiegające od tematu uznajemy na przykład:
  - fragmenty pracy luźno związane z główką tematu oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z aspektami (np. znaczenie aktywności fizycznej w naszym życiu; opis zawodów sportowych).

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 pkt	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku powiązania pomiędzy zdaniami lub akapitami tekstu
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca wyraźnie gubi się, czytając tekst
  - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu zaznaczamy jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreślamy je jedynie jako błędy językowe.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<p><i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i></p>	

Przez „naturalność” rozumiemy charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumiemy dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

W ocenie 'Poprawności środków językowych' należy wziąć pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). 'Liczne' błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co 'liczne' błędy w przypadku tekstu dłuższego.

W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.

Błędy interpunkcyjne traktujemy jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
  - nieczytelna LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności językowej w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów zapisu.

Przykładowa wypowiedź 1.**Temat 1.**

Heutzutage verzichten immer mehr Menschen auf das selber vorbereitetes Essen und ernehmen sich außer Haus. Appetit? Die Qualität der Gerichte in Restaurants kann sehr unterschieden sein; das Essen außer Haus halte ich teils für bequem, teils für unbequem.

Ich glaube, dass die Qualität der Gerichte vor allem vom Koch und nicht vom Lokal abhängt. Das Essen kann sich sogar in einem teueren Restaurant als ganz schlecht erwiesen. Dann kann man krank werden, starke Bauchschmerzen haben. Dabei kann man viel Geld ausgeben. Manche Küche bemühen sich, das die Gerichte aus frischen und sorgfältigigen zusammengestellten Produkten vorbereitet werden. Hier zählt, dass der Gast nicht immer zufrieden ist. Wir bekommen auch Gerichte von schlechter Qualität. Bei der Vorbereitung verwendet man alte Zugaben und Konservierstoffe. Außerdem sind die Speisen sehr fett. Natürlich schmeckt das selber vorbereitetes Essen zu Hause immer am besten.

Wenn es geht um Bequemheit, bedeutet das Essen außer Haus, meiner Meinung nach, einerseits Erleichterung für Menschen. Das Essen außer Haus ist die beste Lösung für viele, die viel arbeiten. Am wichtigsten ist: Man muss auch keine Teller waschen.

Man hat Zeit für Sport. Jeder soll Sport treiben, um fit zu sein. Man kann joggen oder Rad fahren.

Andererseits kann das Essen außer Haus unbequem sein. Man musste sich schön anziehen, den Tisch reservieren etc.

Der wichtigste Grund, warum Menschen immer häufiger im Restaurant essen, ist Zeitmangel. Man hat keine Zeit, um zu Hause das Essen vorzubereiten, deshalb entscheiden sie sich auf gesundes Essen. Die Menschen wollen keine minute in der Küche verlieren.

Zusammenfassend finde ich, dass das Essen außer Haus eine bequeme Sache ist und die Qualität der Gerichte kann zwei ganz andere Seiten haben.

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika				Zakres środków językowych			Poprawność środków językowych			RAZEM
0-1-2-3-4-5					0-1-2				0-1-2-3			0-1-2-3			9
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)										
1	2	3	4	5	1	2	3	4							
2	2	2	1	1	1	1	1	1							

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 4 punkty:

elementy treści: teza adekwatna do tematu, zgodna z tematem oraz treścią rozprawki. Argumentacja wieloaspektowa, pogłębiona realizacja elementu. Podsumowanie wypowiedzi odbiega trochę od treści wypowiedzi (nielogiczny fragment dotyczący jakości spożywanych posiłków). Rozprawka zawiera jeden dłuższy fragment odbiegający od tematu.

elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w dopuszczalnych granicach.

Spójność i logika wypowiedzi – 1 punkt: wypowiedź zawiera cztery usterki w spójności i logice .

Zakres środków językowych – 2 punkty: zadowalający zakres środków językowych (np. *das Essen außer Haus halte ich teils für bequem, teils für unbequem, das Essen kann sich ... als ganz schlecht erwiesen, ... bemühen sich, die Gerichte aus frischen und ... zusammengestellten Produkten zubereitet werden, einerseits ... andererseits, die beste Lösung für ..., der wichtigste Grund, warum Menschen ... essen, ist Zeitmangel, zusammenfassend finde ich ...*

Poprawność środków językowych – 2 punkty: praca zawiera liczne błędy językowe i nieliczne błędy zapisu.

Przykładowa wypowiedź 2.

Temat 1.

Heute machen immer mehr Menschen das Essen nicht selbst und essen nicht zu Hause. Meiner Meinung nach das ist eine gute Idee. Es ist sehr bequem und die Qualitet der Speisen ist immer besser.

Ich glaube, dass die Qualitet der Speisen immer besser ist, aber für mich spielt sie keine grosse Rolle. Es gibt sicher immer mehr gute Kneipen, wo man kan sehr gut essen.

Vielen Leuten schmeckt auch fast food. Wenn wir fast food essen, tut das unserer Figur nicht gut. Dann sind die Leute dicker, weil sie viele Hamburger oder Hot-dog essen. Dieses Essen kan sogar eine Droge sein. Ich glaube, diese Leute können krank sein.

Sie können Probleme mit ihrem Herz oder ihren Rucken haben. Sie wollen kein Obst und Gemüsse essen.

Ich meine, das Essen im Restaurant ist sehr bequem. Wir kaufen nicht ein, tragen keine Einkäufe, stehen nicht lange in der Küche und kochen. Und wir müssen nicht abwaschen. So haben wir Zeit für andere angenehme Sachen, z.B. für das Treffen mit Freunden. Wir gehen einfach ins Restaurant und können bequem am Tisch sitzen. Wir können die Zeit schön verbringen.

Meiner Meinung nach ist das Essen im Restaurant viel bequemer als zu Hause. Das ist sicher eine gute Idee. Man kan die Zeit in Restaurants schön verbringen.

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM	
0-1-2- <u>3</u> -4-5					0-1- <u>2</u>	0- <u>1</u> -2-3	0-1- <u>2</u> -3	8	
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	
1	1	2	1	1	1	1	1	1	

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 3 punkty:

elementy treści: teza odbiega od treści rozprawki (w tezie zdający pisze o wysokiej jakości posiłków, a w rozwinięciu pisze o złej jakości, nawiązując do fastfoodów, ale teza zgodna jest z tematem, powierzchowna realizacja pierwszego elementu (jakość spożywanych posiłków), pogłębiona realizacja drugiego elementu (wygoda), zakończenie nie jest w pełni poprawne, ponieważ odbiega nieznacznie od treści wypowiedzi, wypowiedź zawiera jeden fragment odciągający od tematu.

elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź zawiera jedną usterkę w spójności oraz logice na poziomie zdania.

Zakres środków językowych – 1 punkt: ograniczony zakres środków językowych, w większości użyte struktury o wysokim stopniu pospolitości, np.

Heute machen ... Menschen das Essen nicht selbst, das ist eine gute Idee,

Ich glaube, dass die Qualität der Speisen immer besser ist, man kann sehr gut essen, macht ... nicht gut, diese Leute können krank sein, wir kaufen nicht ein, so haben wir Zeit für andere angenehme Sachen, wir gehen einfach ins Restaurant und können bequem am Tisch sitzen. Wir können die Zeit schön verbringen, man kann die Zeit ... verbringen.

Poprawność środków językowych – 2 punkty: praca zawiera nieliczne błędy językowe i liczne błędy zapisu.

Przykładowa wypowiedź 3.

Temat 2.

Weltmeisterin in Karate gegen Sportmuffel!

In unserer Stadt wurde letztes Wochenende von einem Sportverein eine nötige Sportaktion für Jugendliche durchgeführt. Der Sportverein hat während der Aktion ein Treffen mit einer Weltmeisterin in Karate, Jasmin Bleul, organisiert.

Das Treffen mit der bekannten Weltmeisterin in Karate war der wichtigste Punkt der Aktion. Die berühmte Sportlerin, mit großem Beifall begrüßt, hat uns erzählt, dass ihre internationale Karriere schon vor 15 Jahren in der Schule begonnen hat. Ihr erstes Vorbild war ein Sportlehrer, der ihr Interesse für Kampfsport geweckt hat. Ich mag auch Sport. Ich gehe oft zum Stadion, mir ein Fußballspiel anzusehen. Am letzten Wochenende habe ich ein tolles Spiel gesehen: Zwei Mannschaften kämpften gegeneinander: Borussia Dortmund gegen Bayern-München. In der Zukunft möchte ich auch Fußballer werden.

Während des Treffens hat die Karatekämpferin eine wichtige Frage gestellt: Warum entziehen sich Schüler masenweise dem Sportunterricht durch Krankwerden oder durch Schwänzen? „Das Problem wird immer größer“, stellte sie fest. Sie hat die Aufmerksamkeit darauf gelenkt, dass besonders in letzter Zeit immer mehr Schüler nicht am Sportunterricht teilnehmen.

Sie hat vorgeschlagen, entsprechende Masnahmen gegen diese Situation zu treffen. In erster Linie muss man den Unterricht attraktiver gestalten.

Ich habe mir über das Treffen mit der Weltmeisterin Gedanken gemacht. Ich denke, dass die Karatekämpferin recht hat. Ich bin auch der Meinung, dass die Zahl der Schüler, die nicht am Sportunterricht teilnehmen, sehr schnell wächst. Und das kann ich verstehen, weil der Sportunterricht nicht attraktiv ist. Ich bin ganz mit dem Vorschlag der Karatekämpferin einverstanden, dass man bestimmte Masnahmen treffen muss.

Sportlehrer sollen den Unterricht so gestalten, dass alle ohne Angst mitmachen können. Der Schulsport sollte abwechslungsreich sein. Er sollte vor allem Spaß machen.

Nach diesem Treffen habe ich verstanden, dass der Sportunterricht sehr wichtig ist. Hoffentlich werden auch meine Mitschüler nicht mehr auf den Sportunterricht verzichten.

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM
0-1-2-3-4-5					0-1-2	0-1-2-3	0-1-2-3	12
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)			
1	2	3	4	5	1	2	3	4
1	2	2	2	1	1	1	1	1

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 4 punkty:

elementy treści: tytuł ciekawy, ale wprowadzenie jest schematyczne i nie jest w pełni zgodne z tematem, obydwie elementy tematu (relacja przebiegu spotkania oraz przedstawienie swojej opinii dotyczącej problemu poruszonego przez gościa) szczegółowo omówione, zakończenie wypowiedzi adekwatne do tematu i treści artykułu, wypowiedź zawiera jeden dłuższy fragment nie na temat.

elementy formy: artykuł jest zatytułowany, widoczny jest zamysł kompozycyjny, uwzględnione są wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) i zachowane właściwe proporcje między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w dopuszczalnych granicach.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice tekstu.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych, liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, np. ... wurde ... durchgeführt, mit großem Beifall begrüßt, ihr erstes Vorbild, ... ihr Interesse für Kampfsport geweckt hat, ... hat ... eine wichtige Frage gestellt: Warum entziehen sich Schüler dem Sportunterricht durch Krankwerden ..., hat die Aufmerksamkeit darauf gelenkt, dass ..., sie hat vorgeschlagen, entsprechende Maßnahmen gegen diese Situation zu treffen, in erster Linie, attraktiver gestalten, ich habe ... Gedanken gemacht, ich bin ganz mit dem Vorschlag der Karatekämpferin einverstanden, dass ...,

Poprawność środków językowych – 3 punkty: nieliczne błędy językowe oraz nieliczne błędy zapisu.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak ✓ w miejscu brakującego wyrazu	Marek ✓ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gżeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	Fragment niezgodny z tematem
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak ✓ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło <u>,</u> i deszczowo. Zrobiłem to <u>✓</u> ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu traktujemy jako błędy językowe i oznaczamy poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

W przypadku obniżenia punktacji w zakresie za usterki stylistyczne, pod pracą piszemy „rażące usterki w stylu” i wskazujemy rodzaj usterki lub oznaczamy błędy pisząc „styl” na marginesie.